

A MAGÁNALKALMAZOTTAK BIZTOSÍTÓ INTÉZETE

A *Magánalkalmazottak Biztosító Intézete* ezen a néven most tartotta X. rendes közgyűlését, amelyen a jogutódlás megszakítatlan fonalát véve – működésének 93. évéről adott számot. Az 1846-ban alakult „Pesti Kereskedelmi Nyugdíj- és Betegápoló Egyesület”, majd az ebből kirajzott „Pesti Kereskedelmi Segédszemélyzet Betegápolási Egylete”, utóbb „Budapesti Kereskedelmi Betegápoló Egylet” és újabb átalakulással „Ferencz József Kereskedelmi Kórház Budapesti Kereskedelmi Betegápoló Egylet Betegsegélyző Pénztára” volt a jogelő, amelynek hivatását most az Intézet tölti be. Hogy ezt 1938-ban hogyan töltötte be, azt az 1939 október i-én tartott közgyűlés bírálta el, amely előtt egy 160 oldalas évi jelentés és egy 141 oldalas zárószámadás fejték. Ami pedig a jövő 1940. esztendő t. l. st. i. annak gazdál-
dási tervét egy 180 oldalas költségvetés tárta fel.

Az Intézet 74.000 biztosított és körülbelül 150.000 igényjogosult családtag, összesen 224.000-re rúgó biztosított népesség *betegségi biztosításának* ellátásáról gondoskodott. E feladat megoldására, az ügyviteli költségek leszámításával, kereken 7.000.000 pengőt fordított.

A keresőképtelen betegek táppénzére ...	1,220.000	P-t,
szülészeti segélyekre	280.000	”
kórházi, szanatóriumi ápolásra.....	2,110.000	”
gyógyszerekre és gyógyászati segédeszkö- zökre	1,800.000	”
orvosi költségre	920.000	”
rendelőintézet fenntartására stb.....	600.000	”
összesen.....	6,930.000	P-t

fizetett ki.

A *kórházi és szanatóriumi kiadásokra* fordított 2,110.000 P-ből 770.000 P-t az intézeti „Ferencz József” kereskedelmi kórház, 380.000 P-t pedig a törökbálinti tüdőszanatórium emésztett fel, tehát a költség nagyobb része esett a maga intézményének fenntartására, ami azt bizonyítja, hogy a tagdíjainak ellátásáról lehetőleg *a maga intézményeiben igyekszik gondoskodni.*

A 920.000 P orvosi költség 227 szerződött orvos illetménye, tehát az orvosok díjazására átlagosan 4000 P esett. Ez az átlag, az Intézet teherbíróképességét tekintve, nem mutat kedvezőtlen képet. A *házigyógyszertár*, amely az ország legnagyobb gyógyszer-tára, 560.000 vényt készített el, amihez hozzászámítva a külső gyógyszer-tárak 500.000-et meghaladó vényforgalmát, ez a szolgáltatás vényszámában az 1,000.000-t túlhaladta. A *rendelőintézet betegforgalma* szintén meghaladta az 1,000.000-t, míg a körzeti kezelőorvosok forgalma 440.000 volt. Az egyiket 144, a másikat 83 orvos bonyolította le. Ez a néhány adat mutatja az intézeti tevékenység arányait, amelyek a vele szemben támasztott igényekével összhangban állnak. A közgyűlésen szó esett mégis a további fejlesztésről, amelynek keretében a rendelőintézet kibővítése az első feladat, amivel egyidőben kívánja megoldani az Intézet a kórházának vegyes-osztályal kiegészítését és a nőgyógyászati osztály kedvezőbb elhelyezését.

Az Intézet másik hivatása az *öregségi, rokkantsági özvegyeségi és árvasági biztosítás ellátása.* A zárószámadás szerint ennek a biztosítási ágak járuléktartalékalapja meghaladta a 83.000.000 P-t. Ezen az ágon a biztosítottak száma 110.000, a családtagokkal együtt a biztosított népesség 300.000-nél több. Azért nagyobb, mert a másik ágon az Intézet illetékessége csak Budapestre és a környező városokra terjed ki, míg ezen az ágon országos. *A járadékosok száma közel 5200-ra emelkedett,* ami évről évre fokozódik. Ugyanígy emelkedik a járulékokból felszaporodó tőke, amelynek gyümölcsöző elhelyezése az Intézet beruházási tevékenysége során különös gondot okoz és nagy körültekintést igényel. Ebben a tekintetben, a biztonság minden fölött álló követelménye mellett, a megfelelő hozadék biztosításáról kell gondoskodni. Ezenfelül fontos szempont, hogy a tőke a gazdasági élet termelő tevékenységében vegyen részt, mert onnan származott. Végül nem utolsó szempont, hogy legalább részben olyan célt szolgáljon, amely az Intézet feladatához közel áll.

Amint a zárószámadás mutatja, az önkormányzat elhatározásai mindezekre figyelemmel születtek. Mint átmeneti elhelyezés szerepel a pénzügyi betét, amely

az év végén	18,000.000	P
intézeti ingatlanokban és felszereléseikben	15,000.000	”
értékpapírokból	34,000.000	”
kölcsönökben	16,000.000	”
volt, ami összesen	83,000.000	P

Mivel az értékpapírokból elhelyezett tőkének tekintélyes része a székesfővárosnak beruházásra adott kölcsön, a *családiházak építésének elősegítésére alakult Országos Lakásépítési Hitelszövetkezet*, végül a *Nemzeti Beruházási Kölcsön* kötvényeiből áll, az Intézet ezzel is megoldotta azt a feladatot, hogy a termelő tevékenység körébe vezesse vissza a tőkéit. Ugyanígy megoldotta a többi kölcsönökkel, mert azokat részint a vidéki városoknak és községeknek beruházásra folyósította, részint az *Ipari Munkaszervező Intézetnek* adta. A magaépítette ingatlanaival ugyancsak ehhez járult hozzá. A felsorolás a biztonsági szempont megtartását is igazolja. A hozadék tekintetében pedig a számvetésnek megfelelő legkisebb mértékűt úgy haladja túl, hogy még hullámozást is kibír. Ami azt illeti, hogy lehetőleg a szociális és egészségügyi célt is szolgálja, a *vidéki városoknak adott kölcsönök legnagyobb részét egészségügyi beruházásokra, a községeknek adott orvosi lakások építésére, a maga ingatlanaiába fektetett tőke része kórház és rendelőintézet építésére szolgált*, az Országos Lakásépítési Hitelszövetkezet kötvényeinek vásárlására fordított összeg pedig a családiház építésének szociális célját mozdította elő. Még egy szempont is lehet irányadó. A tőke helyileg is odakerüljön, ahonnan az Intézethez befolyt. Ezt sem vették el, amikor a vidéki beruházásokat is elősegítette. A tervei szerint ezt még azzal fejleszti, hogy a vidéki városok lakásinségén is segíteni óhajt, amikor ott bérházak építését kezdi el.

Az öregségi stb. biztosítási ág egyik feladata, hogy *a korai megrokkantást megelőzze és a bekövetkezettet megszüntesse.* Ezért e biztosítási ág keretében a megelőzésre *egészségvédő*, a megszüntetésre pedig *gyógyító szolgálatot kell szervezni.* Az Intézet erre épített és 1938-ban rendeltetésének átadta a balatonlellei 150 ágyas „Horthy Miklós” üdülőjét és ugyanabban az évben továbbfejlesztette a fiatalok tagjainak üdültetését. A betegségek megelőzése a korszerű egészségügyi szolgálat legfontosabb feladata. Különösen az utóbbi, amit az Intézet minden tényezője, a felügyeleti hatóság megértő helyes-

lésétől kísérve, nagy szeretettel karolt fel. kettős célt szolgál. A fiatalság testi ellenálló képességének erősítését, de azzal egyidőben a nemzetnevelést is. Ezt a tevékenységet, szűk keretekben, 1936-ban kezdte el. Az első évben a létszám alig haladta meg a százat, 1937-ben megközelítette a kétszázat, 1936-ban 511 volt. A következő évben már az ezerhez járt közel. Ez a fejlődés és a cél nagy jelentősége készítette az önkormányzatot, hogy állandó üdülőről gondoskodjék. A költségvetésbe foglalt terv szerint, a következő évben a Balatonbogláron már megvásárolt közel 10.000 négyszögöl kiterjedésű területen 100 fiú számára üdülőt készül építeni. Eddig mind a fiúk, mind a lányok a Balaton mellett bérelt helyen üdültek.

Ezzel válik teljessé a kép, amely a közgyűlés elé terjesztett jelentésekből bontakozik ki. Hozzá tartozik még az önkormányzatnak az az elhatározása, hogy a most öt épületben szétszórtan működő ügyvitelnek székházat épít. Ennek a lebonyolítása a következő év legelső feladata. A terv már elkészült és kora tavasszal az építés megkezdődik. Az intézeti kórház és rendelőintézet új épületének folytatásaként kialakítja a megkezdett utcaképet. Ebbe is az öregségi stb. biztosítási ág járuléktartalékalap-tőkéjének egy része kerül, amivel az építőipar a vele kapcsolatos iparágakkal együtt jelentős munkához jut.

A közgyűlés megállapította, hogy az Intézet működése a kötelességének megfelelt, a jövőre vonatkozó tervei az egészséges fejlődést mutatják és megnyugvással állapította meg, hogy a néhány éven át hiánnyal küzdő betegségi biztosítási ág a számadását immár másodszor zárta felesleggel, ami nemcsak a hiány kiegyenlítését teszi lehetővé, hanem – ami lényegesebb – a megszilárdulásba vetett reményt erősíti.

Hindy Zoltán